

Александар Ковачевић

„Мртав ћу само да певам чист”

(Љубиша Мишић: „Догођени су сви животи“, Багдала, Крушевац, 1975. и „Псеће песме“, АПИУ-с „ДИС“, Чачак, 1975. године)

Сретали смо га од 1967. године, у ОКТОБРУ, ПОВЕЉИ, БАГДАЛИ, КЊИЖЕВНОЈ РЕЧИ, ГРАДИНИ, РАСКОВНИКУ и другим књижевним ревијама. Веровали смо да смо упознали песника и, истину говорећи, иако смо се питали зашто већ, после осам година бивствовања међу заљубљеницима лепе речи, не попуњавамо наше песничке збирке и његовом, нисмо осетити сазвучја којима за ка донети нешто ново, нешто што ће нас изненадити, да ће мо осетити сазвучја којима за протеклих осам година нисмо од њега даривани. И као да се чудо догодило. Знајући, ослоњен на не толико рационални колико поетски нерв, да своја песничка казивања уредоследи тако да су нам тек сада, овако у циклусе укљученована почела да живе свој прави песнички живот и да нас опет, а још дарежљивије, обогаћују новим поетским доживљајима.

Чини нам се да нећемо погрешити ако по чврстости композиције, њеној тематској и емотивној кохерентности, издвојимо из књиге »ДОГОВЕНИ СУ СВИ ЖИВОТИ«, циклус »Сандучари«:

»мртав ћу само да певам
чист
без себе
без тајне
без воде...«

(»Јавор«)

Кроз цео тај циклус провлачи се тема смрти у разнобојним варијацијама. Иако, на први поглед, у читаоцу још неизграђена песничка слуха, овај циклус асоцира Бранка Миљковића, он је, упркос тој асоцијацији, Мишићев до последњег песничког дамара.

»прежврљај смрт
овде је звездано весеље...«

поручује песник у песми »Бор«, истога циклуса, да би већ следећу песму »Јасен« започео са

»мртав звезде пролепшавам
мртав се стидим жарводе...«

и наставио своје песничко казивање смрти, при крају циклуса, у »Оскоруши«

»смрт није истина
они који су порасли
они који су запевали
са друге стране брега
заборавили су то у мени...«

До погрешног закључка може доћи читалац овог приказа Мишићеве збирке на основу горњих цитата из циклуса »Сандучари«. Тема смрти не одјекује у читаоцу дефетистичким порукама. Овај млади песник, напротив, као да се игра том темом, као да се подругљиво односи према супериор-

ном ставу тог финала нашег живљења, према смрти. На крају књиге, у последњој песми («Потпис») он готово кликће:

» сви су моји гробари
мртви...«

Искрено обрадовани овом песничком збирком Мишићевом, која несумњиво представља најаву једног значајног песничког ствараоца, осећамо обавезу да приметимо да квалитети о којима смо говорили и који представљају, на срећу, огромну већину ове прве песничке књиге, бивају на неким страницама, заправо тачније речено, у неким строфама, изневерени. Реч је о неким песмама, нарочито упадљивим у циклусу »Ибар ми је последња вена«, у којима песник изневерава самога себе, свој изражени начин песничког казивања кроз бланк версе и час успело, чешће неуспело, покушава да пружи одушка својој несумњивој емотивности кроз класично римовану четворостихну строфу. Имајући у виду обиље квалитета којим нас је песник обасуо у овој својој збирци, ове стихове примамо као тражење новог начина изражавања овог немирног песника.

Друга збирка Мишићева, »ПСЕЋЕ ПЕСМЕ«, прилог је више нашем мишљењу, изреченом поводом збирке »ДОГОБЕНИ СУ СВИ ЖИВОТИ«, да се

најавио нашој читалачкој публици један значајан песник. Сва самоникла из самог песника, без икаквих утицаја и домаћих и страних, ова збирка коју карактерише један растрган, нервозан (чак неурастеничан) песнички доживљај, који је најчешће »међу јавом и медсном«, као да је рехабилитовала пред нама свога творца, за примедбе које смо му учинили за прву збирку због његових покушаја да свој бланк версе преточи у класично римован. Најћи ћемо у овој збирци на низ успешних стихова те врсте а нећемо осетити риму као брану пред бујицом једног надахутог, задиханог и растрзаног песничког нерва.

» господине побегло сам
мало од људи
господине побегло сам на
једну реку
сад том брдском реком са
пчелињом ћуди
међу јаворима сличим свом
будућем веку...«

Ево једног цитата из надахнуто написаног предговора овој збирци, из пера Живорада Живковића:

»И ако трагична и нека кобна болка не одведе прерано овог нашег песника из света, ми смо склонни да верујемо дубоко у његов будући песнички узлет«.

И, заиста, искрено и дубоко верујемо!